



Knowhow

De expert: Floor de Wit

Floor de Wit speelt met vormen en gebruikt daarvoor allerlei materialen, zoals kartonnen verpakkingen, noppenfolie en zelfgemaakte gipsplaten. Het maakproces is een voortdurend spontaan passen en meten om de vormen die ze zich verbeeldt te kunnen maken.

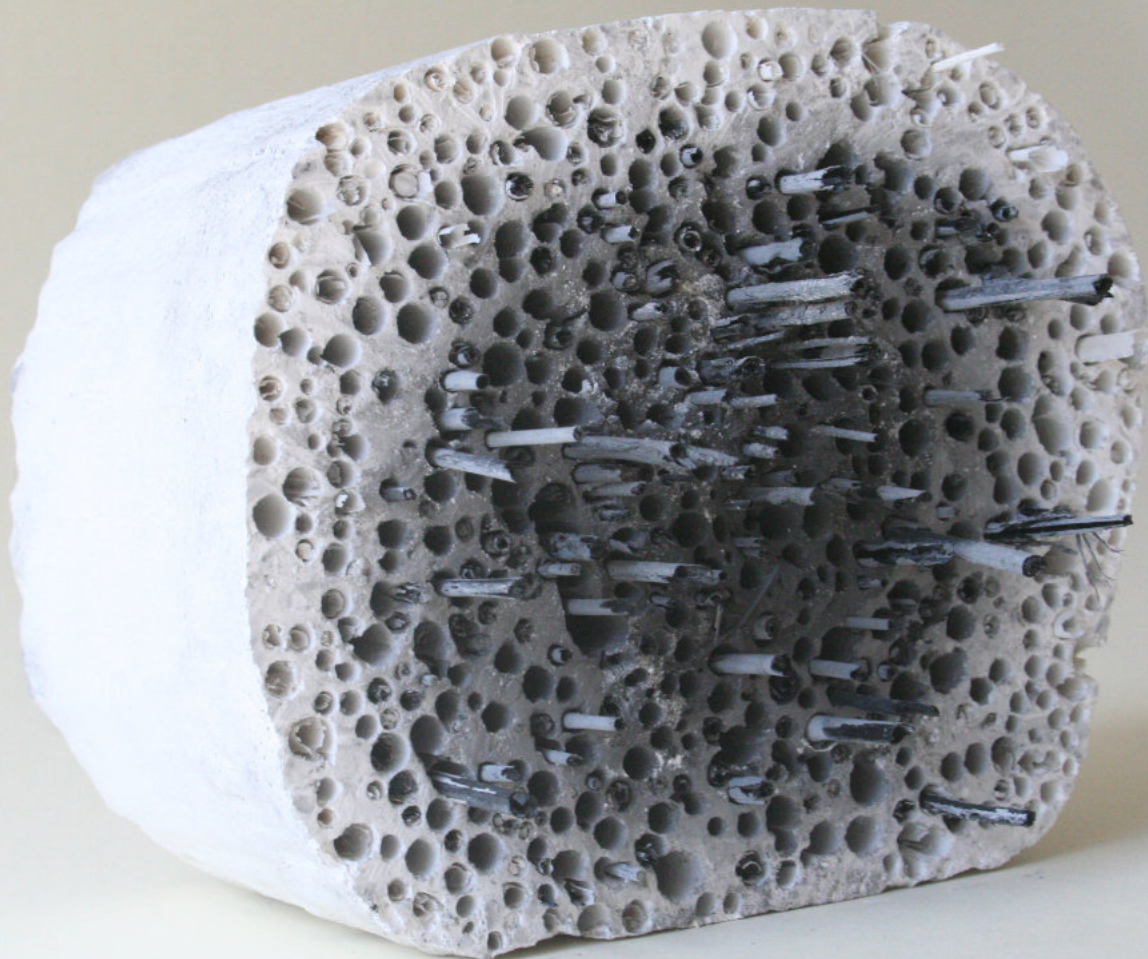
Floor de Wit (Rockanje, Nederland, 1969) ging na de middelbare school naar de Academie voor Beeldende Kunsten Maastricht, maakte deze opleiding niet af en werd uiteindelijk verpleegkundige van beroep. Maar het bloed kruipt nu eenmaal waar het niet gaan kan en van 1997 tot 2000 volgde ze de Nederlandse Keramiekopleiding in Gouda. De ambachtelijke kant van deze opleiding en het gevarieerde aanbod aan technieken trokken haar aan. Ze studeerde er met veel plezier. Sinds 2000 heeft Floor haar eigen atelier in Meppel. Ze kwam later in contact met

Nirdosh Petra van Heesbeen, van wie zij veel leerde over vormgeving, glazuren en reducerend stoken in een gasoven. De objecten en gebruiksvoorwerpen die zij maakt zijn niet allemaal tevoren bedacht, ze ontstaan werkenderwijs. Ze houdt van heldere, eenvoudige vormen met een spannende huid. In het beste geval versterken de vorm en de textuur elkaar. Om dat te bereiken, combineert ze de klei soms met andere materialen zoals karton, hout en riet. Het experimenteren met het materiaal, de glazuren en de stook geven telkens verrassingen.

▼ *Porseleinen lampen, 2019-2020, middelste lamp is 25 x 10 cm (incl. fitting)*







Op de vorige pagina: *Werk in uitvoering*, 2020, ongebakken, object rechtsonder is 25 x 25 x 16 cm

▲ *Porselein en riet*, 2015, biscuitgestookt, 17 x 14 x 12 cm

Op de volgende pagina: *Resultaat van het eerste gipsen strandprofiel*, 2018

AH-Erlebnis

Porselein- en steengoedklei zijn favoriet. 'Ik werk al ruim twintig jaar met porselein', legt Floor uit. 'Dat doe ik op een heel eigen manier: ik mix papiervezels met gietporselein tot een dik slib. De papiervezels geven de nodige stevigheid tijdens het werkproces en het vergroot de doorschijnendheid van het porselein.'

Om met dit slib iets te kunnen maken, heb je een mal, hulpvorm of gipsplaat nodig. Floor maakt haar eigen texturen op gipsplaten, de basis variërend van noppenfolie en sisalvloerkleden tot aan het afgieten van strandzand. Van alles is mogelijk!

Op deze textuur-gipsplaten smeert ze haar papierporseleinslib uit, zodat er dunne leerharde platen papierporselein ontstaan, waarmee ze verder werkt. Later zal de textuur prachtig doorschijnen in het porselein. Dit inspireert Floor tot het maken van haar lampen.

Daarnaast is Floor gek op karton. Ze maakt er mallen mee die ingesmeerd worden met het papierporseleinslib. Ze moet lachen: 'Hoe blij kan een mens zijn met kartonnen verpakkingsmaterialen, het lijkt wel een fetisj!' Momenteel zijn de fruitkartonnen uit de AH-supermarkt favoriet. 'Het zijn geperste kartonnen met een ritme van holle en bolle vormen die mij inspireren om ermee aan de slag te gaan.'

'Ik laat straks zien hoe ik met die fruitkartonnen te werk ga', begint Floor over het maakproces. Met schaar, nietmachine en karton gaat ze aan de slag. Het is een uitdaging om er een mooie nieuwe vorm van te maken. Ze vertelt: 'Terwijl ik het karton vormgeef, maak ik in mijn hoofd al de vertaalslag naar het porselein. Dat is een beetje 'binnenstebuiten' denken, want je werkt aan een holle/negatieve kartonnen vorm waar de posi-



tieve porseleinen vorm uit voort zal komen.' Is de kartonnen mal klaar, dan wordt deze zorgvuldig ingesmeerd met het papierporseleinslib. Steeds een laagje erbij, totdat een goede wanddikte bereikt is. Na het drogen kan het karton er voorzichtig afgehaald worden en komt de ware vorm in porselein tevoorschijn. 'Dan pas zie je hoe de vorm is geworden. Je krijgt hem bij wijze van spreken cadeau', aldus Floor.

Stoken

Als de porseleinen vorm uit de mal is gekomen, bekijkt Floor wat ze er qua vormgeving nog aan wil doen. 'Soms vind ik het nodig om gedeelten weg te breken om de vorm spannender te maken.' Floor doet haar biscuitstook meestal in haar elektrische oven. Het wegbranden van het papier schijnt niet goed te zijn voor de spiralen, maar daar heeft Floor nog niets van gemerkt. De spiralen blijven het, zelfs na jaren, gewoon goed doen. 'Als ik echter veel meer organische stof in mijn klei heb verwerkt, zoals riet of hout, dan gebruik ik liever mijn gasoven om biscuit te stoken. Die heeft geen spiralen die kapot kunnen gaan.'

In een enkel geval blijkt het werk al af na de biscuitstook, zoals bij een experiment met een bos riet, dat ze inpakte in papierporseleinslib. Na de biscuitstook gaf de afdruk van het verbrande riet een prachtige structuur en kleur, die verloren zouden gaan bij een hogere temperatuur.

Op de volgende pagina's laat Floor zien hoe ze een vorm uit karton maakt en daarmee een lamp opbouwt.

Het papierporseleinslib van Floor is een mengsel van gietporselein en toiletpapier. Gietporselein is kant en klaar te koop, aangemaakt of in poedervorm. Dit laatste heeft haar voorkeur: 'Dan ben ik flexibeler en kan ik bijvoorbeeld mijn slib iets dikker maken als dat nodig is.'

Het recept waar Floor mee werkt is:

3,25 liter water

5 kg Witgert Mont Blanc gietporseleinpoeder

2,5 kg Limoges CM10 gietporseleinpoeder

1 à 1,5 rol toiletpapier (svp niet hamsteren!)

Bereiding

Roer de Mont Blanc en de CM10 door het water. Goed blijven mixen tot het vloeibaar en klontvrij wordt. Dan nog even zeven met een gewone keukenzeef. Het toiletpapier door het gietporselein roeren en flink mixen tot er een glad slib ontstaat. Het papierporseleinslib is dan klaar.

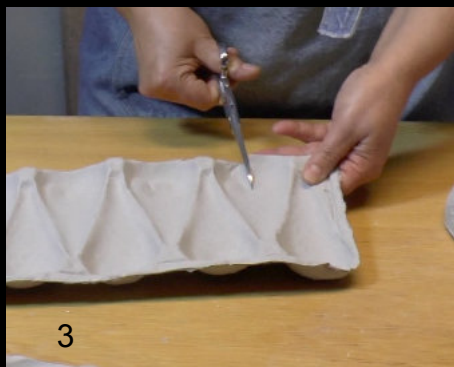
Tips

- 1. Maak niet teveel slib ineens aan, omdat het maar een paar weken houdbaar is. Het papier gaat namelijk rotten en er ontstaat waterstofsulfide (stank van rotte eieren).*
- 2. Laat slibresten opdrogen en recycle ze. Ook grijs, stinkend slib kun je laten drogen en hergebruiken.*

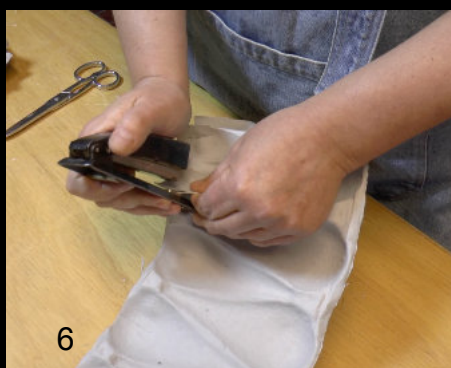




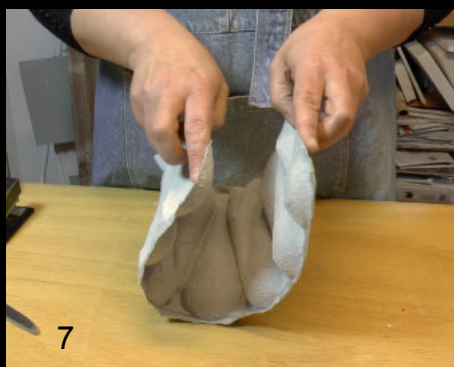
1. Vandaag ga ik aan de slag met perenkarton.
2. Ik knip het eerst in de lengte door.



3. Voor de vorm die ik ga maken, geef ik allemaal knipjes in het karton.
4. Dan ga ik vouwen. Ik zit er eindeloos mee te frutten, want je kan er alle kanten mee op om een vorm te maken. Het is al stevig van zichzelf, omdat het een bolle en een holle kant heeft.



- 5-6. Met een nietmachine zet ik alles vast. Daarna deuk ik er de gewenste vorm in. Voor deze lamp vind ik het mooi wanneer je de naad niet ziet, dus knip ik het karton hier en daar wat bij.



7. Ik heb nu een goede overlap als ik de vorm rond zet.
8. Met tape zet ik het karton vast. Aan de buitenkant, want het porselein komt straks aan de binnenkant. Daar moet ik voortdurend op letten: de binnenkant is mijn vormgeving. Daar moeten geen nietjes of stukken tape zitten. Desnoods lijm ik wat vast.



9. Ik verander de vorm hier en daar door te knijpen en zet dat ook weer met nietjes vast.
10. Als ik tevreden ben over de vorm, dicht ik het gat aan de bovenkant met karton en tape. Niet alle gaatjes hoeven dicht, maar alles moet wel goed blijven zitten.



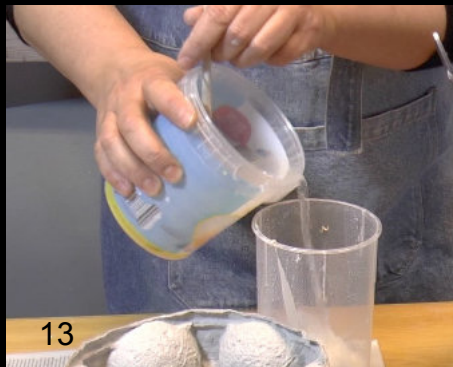
11



12

11. Ik gebruik gietporselein (Witgert Mont Blanc, gecombineerd met het wat gelige Imerys Limoges CM10). En wel in twee varianten. Hier zonder toevoeging van papier. Dit is een heel vloeibaar slib.

12. Dit is hetzelfde gietporselein, maar dan met toiletpapier erin. Het is een dik slib.



13



14

13. Een kleine hoeveelheid slib maak ik dunner met water.

14. Daarmee giet ik de eerste laag. Het karton neemt veel vocht op en om een gelijkmatige laag te krijgen, vind ik het handig om deze laag snel en dun te gieten.



15



16

15. Ik beweeg de mal heen en weer, zodat de binnenkant helemaal bedekt wordt met papierporseleinslib. Wat schudden helpt ook. Ik heb er een krant onder gelegd, omdat de klei er aan de onderkant uitloopt.

16-17. Waar dat nodig is, giet ik nog wat extra slib en verdeel dat weer over het oppervlak.



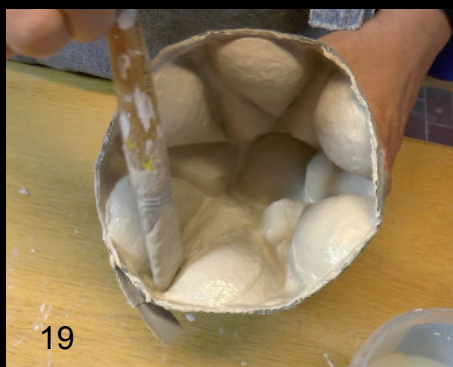
17



18

18-19. Vanaf de tweede laag kwast ik met het dikke slib. Na 4 à 5 lagen bereik ik de gewenste wanddikte. Voor de transparantie van de lamp probeer ik alle lagen zo gelijkmatig mogelijk aan te brengen. Iedere laag moet een beetje aanstijven voor ik de volgende aan kan brengen.

In de gleuven en de hoekjes komt automatisch meer slib te zitten. Dat is ook belangrijk voor de stevigheid van de vorm. Ik let er goed op dat de binnenkant zijn vorm behoudt. Ik vind het belangrijk dat binnen- en buitenkant bij elkaar aansluiten, dus het insmeren is een nauwkeurige klus.



19



20

20. Na elke laag strijk ik het oppervlak met een zachtere kwast weer glad. Als de klei iets is aangesteven, is het makkelijker glad te strijken.



21



22



23



24



25



26



27



28



29



30

21. De laatste laag strijk ik glad met een waaierkwastje en gebruik zo nodig wat water.

22-23. Als het werk helemaal droog is, haal ik de kartonnen mal er voorzichtig vanaf door steeds kleine stukken karton weg te scheuren. De ware vorm laat zich nu pas zien.

24. Ik kijk wat ik verder met de vorm wil doen. Ik breek met de hand nog stukjes porselein weg. Dat werkt voor mij fijner en directer dan als ik een mesje gebruik.

25. Het werk krimpt zo'n 20% bij de gladbrand op 1260 °C; naadjes kunnen dan messcherp worden, dus die werk ik wat bij. Het gat voor de fitting moet passen, dus ook hier houd ik rekening met de krimp.

26. Dan zit hier nog een randje: wil ik dat houden of niet? Telkens neem ik wat afstand om te kijken hoe ik verder ga. Ik maak de rand toch strakker. Allemaal keuzes...

27-28. Ik maak altijd krimpplaatjes (van hetzelfde slib) voor onder mijn werk, anders vervormt het tijdens de gladbrand. Je ziet hoeveel het krimpt!

29. Na de biscuitstook (1000 °C) glazuur ik de binnenzijde van de lamp met een dunne laag glanzend transparant porseleinglazuur (van Keramikos) en stook dan het werkstuk op 1260 °C.

30. Gelukkig past de fitting en kan de stekker in het stopcontact!

[Klik hier voor de film over Floor de Wit en haar werk](#)

Foto pagina's 30 en 35:
Yna van der Meulen
Objectfoto's: Floor de Wit
Procesfoto's: Mels Boom